





## Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne

**Płatnicy składek mają czas do 22 maja 2023 r., by po raz pierwszy złożyć roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za poprzedni rok. Ta składka jest ustalana na podstawie przychodów lub dochodów (w zależności od formy opodatkowania), które przedsiębiorca osiągnął w poprzednim roku.**

Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne zależy od rodzaju pozarolniczej działalności oraz formy opodatkowania przychodów, które z niej osiągasz. Jeśli w 2022 r. opłacałeś podatek na zasadach ogólnych (liniowy lub według skali) albo ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, to musisz złożyć rozliczenie roczne składki zdrowotnej.

Rozliczenie roczne przekazujesz w dokumencie za kwiecień 2023 r. na poniższych formularzach:

- ZUS DRA (blok XII), jeżeli prowadzisz działalność gospodarczą jednoosobowo,
- ZUS RCA (blok III.F), jeżeli opłacasz składki za inne osoby (np. pracowników, zleceniobiorców).

### Ważne!

Od 1 maja obowiązują nowe wzory dokumentów rozliczeniowych ZUS DRA i ZUS RCA. Zaktualizowaliśmy też programy Płatnik i ePłatnik.

Jeżeli w wyniku tego rozliczenia okaże się, że Twoja składka na ubezpieczenie zdrowotne wyliczona od rocznej podstawy wymiaru składki jest:

- **w kwocie wyższej** niż suma miesięcznych należnych składek, które wynikają ze złożonych dokumentów rozliczeniowych – musisz ją uregulować wraz ze składką za kwiecień 2023 r., czyli do 22 maja 2023 r.,
- **w kwocie niższej** niż suma miesięcznych składek, które wynikają ze złożonych dokumentów rozliczeniowych – zwrócimy Ci nadpłatę na Twój wniosek lub pokryjemy z niej zaległości za składki lub nienależnie pobrane świadczenia z ubezpieczeń społecznych.

Wniosek o zwrot nadpłaty na PUE ZUS możesz złożyć od 1 czerwca 2023 r.

Dokumenty korygujące wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne za 2022 r. możesz złożyć:

- najpóźniej do dnia, w którym złożysz wniosek o zwrot nadpłaty
- lub do 30 czerwca 2023 r. – jeśli nie składasz wniosku o zwrot nadpłaty.

Zapoznaj się z zasadami ustalania rocznej podstawy i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

### Podstawa prawna

- Rodzaj działalności w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1009, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2561, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 31 stycznia 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika składek, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących, zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, raportów informacyjnych, oświadczeń o zamiarze przekazania raportów informacyjnych, informacji o zawartych umowach o dzieło oraz innych dokumentów (Dz.U. z 2023 r. poz. 258).

## BIĘŻĄCE WYJAŚNIENIA

### Jak załatwiać sprawy w ZUS przez pełnomocnika

**Do załatwiania spraw związanych z obowiązkami płatnika składek wobec ZUS (w tym do profilu płatnika na PUE ZUS) możesz upoważnić inną osobę, np. księgową lub pracownika biura rachunkowego. Aby taka osoba mogła zajmować się Twoimi sprawami, potrzebne jest formalne upoważnienie.**

#### Jak udzielić pełnomocnictwa

Aby inna osoba – np. księgową lub pracownik biura rachunkowego – mogła się kontaktować z ZUS w Twoim imieniu, powinieneś przekazać do ZUS upoważnienie do wykonywania czynności prawnych w relacjach z ZUS. Zachęcamy do skorzystania z gotowego formularza PEL, który w wersji do wypełnienia i wydruku znajduje się na stronie [www.zus.pl](http://www.zus.pl) (zakładka Wzory formularzy), a w wersji elektronicznej jest dostępny na PUE ZUS.

Pełnomocnictwo można złożyć do ZUS w formie:

- **elektronicznej** – mocodawca może wysłać dokument ze swojego konta PUE ZUS (po przejściu na zakładkę Płatnik lub ubezpieczony),
- **papierowej** – pocztą lub osobiście.

Pełnomocnictwo składane elektronicznie można podpisać: profilem zaufanym, podpisem osobistym (e-dowodem) lub kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Jeśli płatnikiem składek jest spółka mająca wielu przedstawicieli, którzy zgodnie z KRS wspólnie muszą udzielać pełnomocnictwa,

to do formularza PEL należy dołączyć załącznik PEL-Z. Załącznik musi być podpisany przez wszystkich przedstawicieli spółki.

Jeżeli chcesz ustanowić pełnomocnika na czas prowadzonej przez ZUS kontroli, możesz to zrobić na formularzu **PEL-K**.

#### Co warto wiedzieć o pełnomocnictwie do PUE ZUS

W PUE ZUS można nadać pełnomocnictwo do załatwiania wszelkich spraw w ZUS – co oznacza, że Twój pełnomocnik będzie miał dostęp do wszystkich danych płatnika składek (rola płatnika). Są to dane dotyczące m.in. rozliczeń, korespondencji, zwolnień lekarskich czy osób zgłoszonych do ubezpieczeń.

Dostęp do danych w roli płatnika można ograniczyć. To znaczy, że osoba upoważniona będzie miała dostęp tylko do wybranych informacji – do korespondencji (a nawet do konkretnego typu wniosków) lub jedynie do zwolnień lekarskich.

Informację o ograniczeniu pełnomocnictwa można podać w zgłoszeniu na formularzu PEL. Jeśli chcesz ograniczyć wcześniej udzielone pełnomocnictwo, to wystarczy, że ponownie

wypełnisz formularz PEL i wskażesz nowy zakres. W takiej sytuacji nie musisz dodatkowo składać odwołania wcześniej udzielonego pełnomocnictwa.

Dostęp do roli płatnika może mieć nieograniczona liczba osób. Warto jednak mieć na uwadze, jakie dane znajdują się na PUE ZUS. Dostępu do profilu płatnika na PUE ZUS możesz udzielać Ty jako mocodawca (czyli Ty jako płatnik składek – osoba fizyczna lub osoba według odpowiedniego umocowania, np. zgodnie z KRS) lub pełnomocnik, który ma uprawnienia do substytucji pełnomocnictwa.

#### Jak odwołać pełnomocnictwo

Pełnomocnictwo możesz odwołać Ty jako mocodawca, ale może to zrobić również Twój pełnomocnik. Odwołanie pełnomocnictwa można przekazać w formie papierowej do placówki ZUS (pocztą lub osobiście) lub w formie elektronicznej – przez PUE ZUS. Najlepiej skorzystać z gotowego formularza **PEL-O**. W PEL-O składanym elektronicznie system automatycznie uzupełni część danych w zależności od roli, w której będzie wypełniany. Formularzem PEL-O odwołuje się wszystkie udzielone wcześniej pełnomocnictwa.

Jeśli odwołanie pełnomocnictwa dotyczy spółki, która ma wielu przedstawicieli, do PEL-O trzeba dołączyć załącznik PEL-Z z podpisami wszystkich przedstawicieli spółki.

## Platforma Usług Elektronicznych ZUS to przydatne narzędzie

Platforma Usług Elektronicznych (PUE) ZUS to narzędzie, które ułatwia dostęp do usług świadczonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Umożliwia załatwienie spraw związanych z ubezpieczeniami społecznymi w dowolnym miejscu i czasie.

Jeśli jesteś płatnikiem składek, na PUE ZUS możesz składać wnioski do ZUS i korzystać z bezpłatnej aplikacji ePłatnik przeznaczonej do obsługi dokumentów ubezpieczeniowych. Możesz też kontrolować stan swoich rozliczeń z ZUS, uzyskać dostęp do zwolnień lekarskich swoich pracowników, a także samodzielnie tworzyć elektroniczne potwierdzenia z danymi z ZUS oraz przekazywać je do innych instytucji (np. banku lub urzędu).

Na PUE ZUS masz dostęp do wielu przydatnych informacji, m.in:

- informacji o saldzie bieżącym oraz saldzie miesięcznym, które pokazują stan opłaconych składek do ZUS,
- informacji o należnych do opłacenia składkach oraz o dokonanych wpłatach,
- informacji rocznej dla płatnika składek,
- deklaracji rozliczeniowych, które wysłałeś do ZUS,
- listy osób zgłoszonych do ubezpieczeń,
- listy pracowników na zwolnieniu lekarskim.

### Wnioski elektroniczne

Na PUE ZUS możesz skorzystać z kilkudziesięciu różnych formularzy, w tym wniosków o:

- wydanie zaświadczenia o niezaleganiu z opłacaniem składek,
- rozliczenie konta,
- kontrolę, czy zaświadczenie lekarskie dla pracownika zostało wystawione prawidłowo,
- potwierdzenie ubezpieczeń, związane z przepisami unijnymi dotyczącymi zabezpieczenia społecznego,
- udzielenie pełnomocnictwa.

### PUE ZUS – potwierdzenia z danymi

Wiele instytucji – np. banki – zanim przyzna różnego typu dotacje, wymaga od firm potwierdzenia np. braku zobowiązań dotyczących składek na ubezpieczenia w ZUS. Na PUE ZUS możesz samodzielnie utworzyć elektroniczny dokument (potwierdzenie z danymi z ZUS) i przekazać go do instytucji, która tego wymaga. Taki dokument jest potwierdzony kwalifikowaną pieczęcią ZUS. Można go zapisać w postaci elektronicznej (plik PDF, XML) lub wysłać na dowolny adres e-mail. Pracownik instytucji, który odbierze ten dokument, może sprawdzić jego autentyczność. W taki sposób można np. utworzyć dokument z informacją

o saldzie i rozliczeniu za ostatnie 12 miesięcy czy o liczbie ubezpieczonych we wskazanym okresie.

### PUE ZUS – aplikacja ePłatnik

Na PUE ZUS możesz również korzystać z bezpłatnej aplikacji ePłatnik przeznaczonej do obsługi dokumentów ubezpieczeniowych. Jest to narzędzie dla małych i średnich przedsiębiorców (do 100 ubezpieczonych), łatwe w obsłudze dzięki zastosowaniu kreatorów, które krok po kroku poprowadzą Cię przez kolejne etapy wypełniania dokumentów ubezpieczeniowych. Główne funkcje ePłatnika to:

- wypełnianie i przekazywanie dokumentów ubezpieczeniowych przez internet,
- wypełnianie dokumentów z wykorzystaniem danych bezpośrednio z systemu ZUS,
- weryfikacja online i blokada wystania do ZUS błędnych dokumentów.

#### Ważne!

Elektroniczne dokumenty ubezpieczeniowe, wysyłane przez aplikację ePłatnik, muszą być podpisane:

- profilem zaufanym,
- podpisem osobistym (e-dowodem),
- kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

### Zwolnienia lekarskie (e-ZLA)

Na PUE ZUS jako płatnik składek masz:

- dostęp do zaświadczeń lekarskich swoich pracowników,
- możliwość wystawienia zaświadczenia płatnika składek do celów zasiłkowych,
- możliwość zamawiania raportów dotyczących e-ZLA, w tym raportów cyklicznych i raportów przekazywanych do programów kadrowo-płacowych,
- możliwość otrzymywania powiadomień o nowych zwolnieniach lekarskich swoich pracowników SMS-em lub e-mailem.

### Umowy o dzieło

Od stycznia 2021 r. trzeba informować ZUS o zawarciu umowy o dzieło. Taki obowiązek masz m.in. jako płatnik składek, gdy zlecasz wykonanie dzieła, zawierając umowę z wykonawcą dzieła. Na PUE ZUS możesz złożyć dokument RUD lub wprowadzić jego korektę za pomocą kreatora, który ułatwia jego wypełnienie i umożliwia import listy wykonawców oraz umów. Jednorazowo w zgłoszeniu lub korekcie możesz wykazać umowy dla 50 wykonawców. Możesz również wykonać korektę przekazanego wcześniej zgłoszenia lub je wycofać, gdy jest to uzasadnione. Przekazane informacje widoczne są w rejestrze umów o dzieło.

## Co zyskujesz dzięki PUE

➔

### Kontrolę rozliczeń

kontrolę nad stanem rozliczeń Twojej firmy z ZUS



➔

### Elektroniczne wnioski

elektroniczne wnioski w Twoich sprawach



➔

### Informację o e-ZLA

szybką informację o e-ZLA Twoich pracowników



Więcej informacji: [www.zus.pl](http://www.zus.pl)



ZAKŁAD  
UBEZPIECZEŃ  
SPOŁECZNYCH